

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 147/10
26.05.2010. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Анђелке Станковић, Веска Крстајића, Љубице Кнежевић-Томашев и Мирјане Ивић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Мирјаном Пузовић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.Д, због кривичног дела продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. Кривичног закона Републике Србије, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Србије Ктз.1246/09 од 22.04.2010. године, подигнутом против правноснажних пресуда Општинског суда у Новом Саду К.2302/06 од 27.04.2009. године и Окружног суда у Новом Саду Кж.841/09 од 03.11.2009. године, у седници већа одржаној у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца Србије, дана 26.маја 2010. године, донео је

ПРЕСУДА

Делимично се УВАЖАВА захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Србије Ктз.1246/09 од 22.04.2010. године, па се ПРЕИНАЧУЈУ пресуде Општинског суда у Новом Саду К.2302/06 од 27.04.2009. године и Окружног суда у Новом Саду Кж.841/09 од 03.11.2009. године, тако што Врховни касациони суд:

окривљеног М.Д. из Н.С, ЈМБГ ... са осталим подацима као у првостепеној пресуди, оглашава

КРИВИМ

што је:

у временском периоду од 23.01.1997. године, па до 01.09.1999. године у Н.С, у урачунљивом стању, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан својих радњи чије је извршење хтео, при чему је био свестан да је његово дело забрањено, као власник и директор МД "И." ДОО са седиштем у П, П. ..., у својству одговорног лица, искористио свој положај, као и своја овлашћења која му стоје на располагању, а у намери да себи прибави противправну имовинску корист са оштећеним закључивао уговоре о купопродаји тј. о градњи станова на локацијама у Н.С, С. број ... и С.М. број ... и у П, лажно приказујући оштећенима да ће у уговореном року а по систему "кључ у руке", изградити стамбено-пословне јединице на поменутих локацијама, без да је претходно прибавио грађевинско-техничку документацију и грађевинску дозволу, те их је тиме довео у заблуду да на штету своје имовине изврше исплате и то:

1. представника оштећеног "А.-т." Н.С, Д.Р, закључивањем уговора о градњи од 23.01.1997. године, пословног простора у површини од 90м², на мансарди у С. број ..., а затим га одржавао у заблуди закључивањем протокола од 29.11.1997. године, уговора о градњи од 26.12.1997. године и то пословног простора од 48,04м² на мансарди С. број ..., а по уговору о купопродаји стана у изградњи од 02.07.1998. године, те га је навео да на штету свог предузећа исплати купопродајну цену три стана и једног локала у укупној површини 131,97м², а своје обавезе само делимично извршио, прибавивши на тај начин имовинску корист од 402.795,00 динара, а што чини разлику између наплаћеног износа и изведених радова.

2. оштећеног Х.В. из Б.П, са којим је закључио уговор о градњи 01.04.1997. године, затим уговор о купопродаји стана у изградњи 05.11.1998. године са анексом од 18.02.1999. године, а којим га је одржавао у заблуди, о купопродаји стана о изградњи 135.31м², у С. број ..., те га тиме навео да на штету своје имовине исплати укупно 452.007,00 динара док је своју обавезу само делимично извршио, прибавивши за себе имовинску корист од 313.648,07 динара, што чини разлику наплаћеног износа и вредности изведених радова.

Чиме је извршио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС,

за које му Врховни касациони суд на основу чл. 5, 38, 41, 42, 43, 52. и 53. КЗ СРЈ, ИЗРИЧЕ

УСЛОВНУ ОСУДУ

тако што му утврђује казну затвора у трајању од 10-десет месеци, и истовремено одређује да се ова казна неће извршити ако осуђени у року од 5-пет година, по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело,

док се захтев за заштиту законитости у делу који се односи на повреду одредбе члана 369. тачка 3. ЗКП, одбија као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Општински суд у Новом Саду пресудом К.2302/06 од 27.04.2009. године огласио је кривим окривљеног М.Д. за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС (описано у тачкама 1 до 7 изреке) па му је изрекао условну осуду тако што је утврдио казну затвора у трајању од 11 месеци и истовремено одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од 5 година не изврши ново кривично дело, као и да ће се у случају опозива условне осуде у изречену казну затвора окривљеном урачунати време које је провео у притвору од 12.06. до 12.07.2000. године.

Окружни суд у Новом Саду пресудом Кж.841/09 од 03.11.2009. године одбио је изјављену жалбу браниоца окривљеног и пресуду Општинског суда у Новом Саду К.2302/06 од 27.04.2009. године потврдио.

Републички јавни тужилац Србије, подигао је захтев за заштиту законитости против правноснажних пресуда Општинског суда у Новом Саду К.2302/06 од 27.04.2009. године и Окружног суда у Новом Саду Кж.841/09 од 03.11.2009. године, због повреде кривичног закона из члана 369. тачка 2. и 3. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд уважи поднети захтев и преиначи правноснажну пресуду Окружног суда у Новом Саду Кж.841/09 од 03.11.2009. године и, како се то у захтеву наводи, донесе одбијајућу пресуду због наступања апсолутне застарелости.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 422. став 3. ЗКП, размотрио списе предмета са захтевом Републичког јавног тужиоца, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости је делимично основан.

Окривљеном М.Д. оптужником Општинског јавног тужиоца у Новом Саду Кт.1310/03 од 24.09.2003. године, преузетом од Окружног јавног тужиоца у Новом Саду Кт.16/99 од 25.02.2002. године, измењеном поднеском 13.12.2004. године, стављено је на терет, између осталог, 3 кривична дела злоупотребе службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС, а пресудом Општинског суда у Новом

Саду К.2302/06 од 27.04.2009. године окривљени М.Д. је оглашен кривим за једно продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС. Дакле, првостепени суд је извео правилан правни закључак да наведена кривична дела чине конструкцију продуженог кривичног дела, при чему се анализом појединачних кривичних дела утврђује да радње кривичних дела описане под тачкама 3 до 7 изреке првостепене пресуде, а за које је оглашен кривим, према вредности прибављене противправне имовинске користи, представљају основни облик кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 1. КЗ РС, за које је прописана казна затвора од шест месеци до пет година. Међутим, због погрешног правног става првостепеног суда да се застарелост кривичног гоњења рачуна од извршења последње радње која је ушла у састав продуженог кривичног дела, према налажењу Врховног касационог суда, Општински суд у Новом Саду пресудом К.2302/2006 од 27.04.2009. године повредио је кривични закон на штету окривљеног М.Д. из члана 369. тачка 2. ЗКП, тиме што га је огласио кривим за продужено кривично дело злоупотребе службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС у чији састав су ушла и кривична дела из тачке 3, 4, 5, 6 и 7 изреке првостепене пресуде, за која је, у смислу члана 95. став 1. тачка 4. и члана 96. тачка 6. КЗ СРЈ, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Одредбом члана 95. став 1. тачка 4. КЗ СРЈ прописано је да се кривично гоњење не може предузети када протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године када наступа релативна застарелост кривичног гоњења, док је одредбом члана 96. тачка 6. КЗ СРЈ прописано да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења у овом случају 10 година и тада наступа апсолутна застарелост кривичног гоњења.

У конкретном случају, с обзиром на то да се ради о правној конструкцији продуженог кривичног дела, време апсолутне застарелости кривичног гоњења се рачуна засебно за сваку кривично-правну радњу која је ушла у састав продуженог кривичног дела, уколико се те радње појављују као самосталне, што је овде случај.

У вези с тим, у смислу члана 96. тачка 6. КЗ СРЈ, протеком времена од 10 година од дана извршења сваке радње наступила је апсолутна застарелост кривичног гоњења, за радњу кривичног дела под тачком 3 изреке првостепене пресуде која је извршена дана 02.07.1998. године апсолутна застарелост је наступила 02.07.2008. године; под тачком 4 изреке првостепене пресуде која је извршена дана 17.07.1998. године, апсолутна застарелост је наступила 17.07.2008. године; под тачком 5 изреке првостепене пресуде која је извршена дана 28.11.1997. године, апсолутна застарелост је наступила 28.11.2007. године; под тачком 6 изреке првостепене пресуде која је извршена дана 02.07.1998. године, апсолутна застарелост је наступила 02.07.2008. године и под тачком 7 изреке првостепене пресуде која је извршена дана 17.04.1998. године, апсолутна застарелост је наступила 17.04.2008. године.

С обзиром на ове чињенице, првостепени суд је био дужан да из чињеничног описа осуђујуће пресуде за кривично дело за које је окривљеног огласио кривим, изостави оне инкриминисане радње (тачке 3, 4, 5, 6 и 7 из изреке) за које је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења и у образложењу осуђујуће пресуде наведе разлоге због чега је те инкриминисане радње изоставио из изреке. На исти начин је требало да поступи и другостепени суд, када је одлучивао о изјављеној жалби браниоца, па како то нижестепени судови нису учинили, повредили су кривични закон на штету окривљеног – члан 369. тачка 2. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је учињену повреду отклонио преиначењем правноснажних пресуда и окривљеног М.Д. огласио кривим за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС у чији састав су ушла кривична дела описана у изреци првостепене пресуде у тачкама 1 и 2, налазећи да се у радњама окривљеног стичу битна обележја наведеног продуженог кривичног дела, из чијег састава је изоставио кривична дела описана у тачкама 3, 4, 5, 6 и 7 изреке првостепене пресуде, јер је у односу на њих наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Имајући у виду одлуку овог суда у односу на окривљеног М.Д. у делу и на начин како је то напред наведено, Врховни касациони суд је одлучио и о кривичној санкцији, па је окривљеном на основу чл. 52. и 53. КЗ СРЈ, изрекао условну осуду тако што му је применом чл. 42. и 43. КЗ СРЈ утврдио казну затвора у трајању од 10 месеци, оценом околности – олакшавајућих и отежавајућих из правноснажне пресуде, и истовремено одредио да се ова казна неће извршити уколико осуђени у року од пет година не учини ново кривично дело, и да ће се условном осудом остварити њена сврха и сврха кривичних санкција из члана 5. став 2. КЗ СРЈ. У осталом делу, поднети захтев за заштиту законитости је неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, неосновани су наводи из захтева да је првостепени суд учинио повреду кривичног закона на штету окривљеног из члана 369. тачка 3. ЗКП у вези члана 4. став 2. КЗ СРЈ, тиме што на кривична дела окривљеног није применио Кривични законик, као блажи закон и окривљеног огласио кривим за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, јер је, према налажењу Врховног касационог суда, првостепени суд правилно окривљеног огласио кривим за противправне радње по Кривичном закону Републике Србије, као закону који је важио у време извршења кривичног дела, у смислу члана 4. став 1. КЗ СРЈ, па на овај начин, није учинио повреду кривичног закона на штету окривљеног из члана 369. тачка 3. ЗКП.

Наиме, првостепени суд је у конкретном случају сагледао све околности које су од значаја за процену примене блажег закона по окривљеног, у смислу члана 4. став 2. КЗ СРЈ и правилно противправне радње окривљеног правно квалификовао као продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС, при чему је квалификација одређена према најтежој радњи кривичног дела с обзиром на висину прибављене имовинске користи. На тај начин је применио управо закон који је важио у време извршења дела, јер Кривични законик у конкретном случају није блажи по окривљеног. Правна квалификација противправних радњи по Кривичном законiku, окривљеног не би довела у повољнији положај, јер би се правна квалификација, у смислу члана 61. став 5. КЗ, с обзиром на постојање јединственог умишљаја, вршила према свеукупном збиру новчаних износа остварених појединачним делима и тада би прибављена противправна имовинска корист прелазила износ од 450.000,00 динара, што би водило правној квалификацији по члану 359. став 2. КЗ, за које је запређена казна затвора од једне до осам година и за које апсолутна застарелост кривичног гоњења наступа протеком времена од 20 година у смислу члана 104. став 6. у вези члана 103. тачка 4. КЗ, као и за кривично дело из члана 242. став 2. у вези става 1. и 4. КЗ РС у смислу члана 96. став 6. КЗ СРЈ у вези члана 95. став 1. тачка 3. КЗ СРЈ.

Осим тога, Врховни касациони суд је имао у виду да су се нижестепени судови у редовном поступку определили за условну осуду као врсту кривичне санкције коју су изrekli окривљеном, са утврђеном казном испод посебног минимума запређене казне што је учинио и Врховни касациони суд, па у том контексту, посебни максимум запређене казне од 8 година, за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 2. КЗ, није од значаја за процену блажег закона по окривљеног, јер се за то узимају све законске одредбе које се примењују у конкретном случају, а то су оне које се односе на условну осуду, које нису блаже по КЗ.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је у смислу члана 425. став 1. у вези члана 424. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник

Председник већа

судија,

Мирјана Пузовић,с.р.

Невенка Важић,с.р.